

*A doppingellenes küzdelem támogatása a sportolók dopping utáni
élettapasztalatainak oktatási forrásokká és szakpolitikai ajánlásokká
történő átalakításával (TALE)*

WP4 – D4.2 Ajánlások a sporttól doppingvétségért eltiltott sportolók
oktatásához

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

A jelen dokumentum magyar nyelvű fordítása a DeepL Pro mesterségesintelligencia-alapú fordítási rendszerének közreműködésével készült. A dokumentum eredeti nyelve angol. A fordítás kizárólag tájékoztató jellegű; eltérés esetén az angol nyelvű eredeti dokumentum tekintendő irányadónak.

Ajánlások a sporttól doppingvétségért eltiltott sportolók oktatásához

1. A szakpolitikai ajánlás célja és hatóköre

Ez a dokumentum olyan szakpolitikai ajánlásokat tartalmaz, amelyek útmutatást nyújtanak a sportszervezeteknek a szankcionált sportolók számára szóló oktatási intézkedések kidolgozásához és végrehajtásához az eltiltás teljes időtartama alatt. A dokumentum a meglévő doppingellenes oktatási megközelítések és a doppingellenes szabálysértések által érintett sportolók valós tapasztalatai között fennálló hiányosságra reagál. A jelenlegi oktatást gyakran szabálykövetés-orientáltnak tekintik, míg a sportolók kiemelték, hogy szükség van olyan megközelítésekre, amelyek relevánsabbak, hozzáférhetőbbek és támogatóbbak a szankció ideje alatt és után egyaránt. Ez a doppingellenes munka egy kritikus, de még kevésbé kidolgozott területét jelenti.

A szankcionált sportolók és a támogató személyzet számára nyújtott hatékony oktatás elengedhetetlen a következők érdekében:

- a sportolók támogatása a folyamatok, jogok és felelősségek megértésében,
- az értelmezés, a tartalmas tanulás és a viselkedésváltozás (ahol ez indokolt) elősegítése,
- a sportolók felkészítése a sportba (adott esetben) és a társadalomba való visszailleszkedésre, és
- a doppingellenes rendszerekbe vetett bizalom erősítése.

2. Háttér és indoklás

Az oktatás az egyik fő mechanizmus, amelynek segítségével a sportolók megismerhetik a szabályokat, eligazodhatnak az eljárásokban, és megfelelően reagálhatnak a doppingellenes követelményekre. A szankcionált sportolók azonban gyakran csak töredékes és/vagy a szabályok betartására irányuló formában, vagy egyes esetekben utólag találkoznak a doppingellenes oktatással. A TALE-projektből származó adatok arra utalnak, hogy sok sportoló a doppingellenes rendszert nehezen érthetőnek, jogilag bonyolultnak és elégtelenül elmagyarázotttnak érezte, különösen a pozitív dopping tesztről kapott értesítés és a szankció korai szakaszában. Ebben az összefüggésben az oktatást nem lehet másodlagos vagy egyszeri beavatkozásként kezelni, hanem a doppingellenes rendszereken belüli méltányosság, érdemi részvétel és tájékozott döntéshozatal alapvető feltételeként kell értelmezni.

Erőteljesebb oktatási válaszlépésre azért is szükség van, mert **a sportolók oktatási igényei túlmutatnak a szabályok ismeretén**. A szankcionált sportolókkal készített interjúk arra utalnak, hogy a sportolóknak gyakran támogatásra van szükségük ahhoz, hogy értelmet nyerjen számukra ami velük történt, megértsék jogait és kötelezettségeiket, átgondolják döntéseiket és körülményeiket, valamint – adott esetben – felkészüljenek a rehabilitációra és a reintegrációra. Ez különösen fontos, tekintve, hogy a doppingellenes szabályszegések nem mindig azonos módon merülnek fel: egyesek szándékos magatartással járnak, míg mások gondatlanságot, félreértést vagy elkerülhető ismereti hiányosságokat jelenthetnek. **Az oktatásnak ezért arányosnak, relevánsnak és a sportolók által ténylegesen tapasztalt körülményekre reagálónak kell lennie, ahelyett, hogy a szabályok betartására vonatkozó általános üzenetekre korlátozódna.**

A doppingellenes rendszer szempontjából az oktatás fontos szerepet játszik a bizalom, a következetesség és a legitimitás erősítésében is. Ha a kommunikáció nem egyértelmű, a felelősségi körök rosszul vannak összehangolva, vagy az oktatási anyagok hozzáférhetetlenek, illetve elszakadnak a valós élettapasztalatoktól, a sportolók a rendszert átláthatatlannak, büntető jellegűnek és nem reagálónak érzékelhetik. Ezzel szemben a sportolókra összpontosító és folyamatos oktatás csökkentheti a zavart, javíthatja az eljárások megértését, támogathatja a rendszerrel való igazságosabb együttműködést, és hozzájárulhat mind a megelőzéshez, mind a rehabilitációhoz. Ezért a szankcionált sportolók oktatására vonatkozóan strukturáltabb megközelítésre van szükség, nemcsak az egyéni megértés javítása érdekében, hanem a doppingellenes irányítás hitelességének és hatékonyságának szélesebb körű megerősítése érdekében is.

FŐ ÜZENET

Az oktatás nem csupán a szabályok betartásának eszköze. Folyamatos folyamat, amely elősegíti a megértést, támogatja a felelősségvállalást, és hozzájárul a hosszú távú viselkedésváltozáshoz és a sport iránti bizalomhoz.

3. Források

Az ajánlások az Erasmus+ és a WADA által finanszírozott TALE – *What About Us?* projektek kvalitatív bizonyítékaira épülnek, amelyeket a World Café módszert alkalmazó, részvételi jellegű értelmezési folyamat egészített ki. A bizonyítékok a következő forrásokból származnak:

- szankcionált sportolókkal készített kvalitatív interjúkból, amelyek rögzítik élettapasztalataikat és kifejezett támogatási igényeiket
- a World Café keretében megfogalmazott érdekelt felek nézeteiből, amelyek tükrözik a tiszta sportolók, a sportszervezetek és a szakértők elvárásait

A World Café különböző érdekelt feleket hozott össze, többek között:

- szankcionált és nem szankcionált sportolók
- nemzeti és nemzetközi sportszervezetek képviselői
- jogi szakértők
- emberi jogi intézmények képviselői

Ezek a nézőpontok együttesen rávilágítanak arra, hogy a szankcionált sportolók számára nyújtott oktatást nem szabad elszigetelt vagy korrekciós intézkedésként értelmezni, hanem egy méltányos, támogató és hatékony doppingellenes rendszer alapvető elemeként.

4. Az antidopping-oktatás írástudás-alapú megközelítése

A szankcionált sportolók számára nyújtott oktatást folyamatos és támogató folyamatként kell értelmezni, nem pedig egyszeri beavatkozásként. Ez különösen fontos, mivel a szankcionált sportolókkal készített interjúkból kiderül, hogy sokan nem érezték magukat felkészültnek a doppingellenes eljárásra, nem értették a szabályokat, és sok esetben az sem volt számukra egyértelmű, hogy hogyan történhetnek a szabálysértések.

A sportolók véleménye

„Ami segítené... az a megfelelő oktatás [...] a doppingellenes szabályokról, a kiegészítőkről és a táplálkozásról szóló jobb ismeretek... nagy változást hoznának.”

Az itt alkalmazott koncepcionális megközelítés a doppingellenes oktatás akjakmazott tudáson alapuló megközelítésének tekinthető. Ebben az összefüggésben **az oktatás nem korlátozódik a szabályok vagy a szabálykövetési üzenetek átadására, hanem a sportolók azon képességének fejlesztésére irányul, amely arra irányul, hogy a valós életben hozzáférjenek a doppingellenes információkhoz, megértsék, értelmezzék, értékeljék és alkalmazzák azokat.** Ez magában foglalja a jogok, a felelősségek, az eljárások, a kockázatok és a rendelkezésre álló támogatási források megértését, valamint azt, hogy ezt a tudást olyan módon tudják felhasználni, amely támogatja a tájékozott döntéshozatalt és a doppingellenes rendszerrel való érdemi együttműködést.

Az alkalmazott ismeretalapú megközelítés különösen releváns a szankcionált sportolók számára, mivel a bizonyítékok arra utalnak, hogy sokan bonyolultnak, homályosnak és nehezen átláthatónak érzik a doppingellenes eljárásokat. Az oktatásnak ezért nem csupán a tilalmak közlésén kell túlmutatnia: **támogatnia kell az eljárások megértését, a gyakorlati értelmezést, valamint – ahol releváns – a reflexiót, a viselkedésváltozást és a reintegrációra való felkészülést.** Ebben az értelemben a doppingellenes ismeretek magukban foglalják a szabályok és folyamatok funkcionális

megértését, az interaktív képességet a támogatás keresésére és a releváns szereplőkkel való együttműködésre, valamint a kritikus képességet az információk értékelésére, a tapasztalatok átgondolására és a tájékozott döntések meghozatalára.

Az oktatás „ismeretek” keretében való megfogalmazása azt az elképzelést is megerősíti, hogy az oktatás folyamatos és rendszerszintű felelősség. A sportolók azon képessége, hogy tájékozottan és önállóan cselekedjenek, nem csupán az egyéni erőfeszítésektől függ, hanem attól is, hogy a rendszer biztosít-e egyértelmű kommunikációt, hozzáférhető forrásokat, következetes terminológiát és érdemi tanulási lehetőségeket a sportolói pályafutás egész során. A doppingellenes oktatás ezért akkor a leghatékonyabb, ha nemcsak a tudást erősíti, hanem a sportoló azon képességét is, hogy tisztességes, tájékozott és konstruktív módon megértse, eligazodjon a rendszerben, és reagáljon rá.

Ezt a megközelítést három alapelv támasztja alá.

1) Sportolóközpontú és tapasztalatokon alapuló

Az oktatásnak tükröznie kell a (szankcionált) sportolók valós élethelyzeteit, beleértve olyan kihívásokat is, mint a megbélyegzés, a jogi bonyolultság és a bizonytalanság. Az interjúkból kiderül, hogy sok sportolónak nehézséget okozott megérteni:

- hogyan történtek a szabálysértések
- hogyan működik a rendszer
- hol volt az ő felelősségük

A World Café-megbeszélések ezért hangsúlyozták a szabálykövetés-orientált oktatásról a sportolók valós tapasztalatain és beszámolóin alapuló megközelítésekre való áttérést.

2) Az oktatás mint támogatás, nem pedig kiterjesztett szankció

A sportolók gyakran arról számoltak be, hogy a folyamat során elítéltnek, embertelenül kezeltnek és támogatás nélkül érezték magukat. Az oktatást ezért nem a büntetés kiterjesztéseként kell felfogni, hanem olyan mechanizmusként, amely csökkenti a zavart, támogatja a tájékozott döntéshozatalt, lehetővé teszi a rendszerrel való tisztességes együttműködést, és hozzájárul a tisztességes és átlátható folyamatokhoz.

3) Az oktatás mint a rendszer folyamatos felelőssége

Az eredmények arra utalnak, hogy az oktatásban tapasztalható hiányosságok gyakran az inkonzisztens megvalósításból, a korlátozott hozzáférésekből és az informális forrásokra való túlzott támaszkodásból fakadnak. Az oktatást ezért nem szabad konkrét pillanatokra vagy egyedi szereplőkre korlátozni. Inkább be kell ágyazni a rendszer egészébe, a szervezetek között össze kell hangolni, és a sportolói pályafutás minden szakaszában elérhetővé kell tenni.

MEGÁLLAPÍTÁS

Az oktatás akkor válik hatékonyá, ha azokra a kérdésekre fókuszál, amelyekkel a sportolók a valóságban szembesülnek – nem csupán arra, amit a doppingellenes rendszerek elvárnak tőlük.

5. Rövid távú ajánlások (azonnali és megvalósítható intézkedések)

A rövid távú intézkedések az egyértelműsége, a hozzáférhetősége és az azonnali támogatásra összpontosítanak, és megvalósításuk a meglévő struktúrák keretein belül is realis, és közvetlenül reagálnak a sportolókkal készített interjúk során azonosított hiányosságokra. A projekt partnerei ezek közül néhány intézkedést már a WADA 2027-es nemzetközi oktatási szabványának konzultációs szakaszában javasoltak, és örömmel látják, hogy az alábbiakban javasolt intézkedések közül néhányat a közelgő ISE keretében már meg is valósítanak.

A szerepek és felelősségek tisztázása

A World Café-megbeszélések során kiderült, hogy továbbra is bizonytalanság uralkodik azzal kapcsolatban, ki felelős az oktatás biztosításáért. Első lépésként a szervezeteknek egyértelmű operatív felelősségi köröket kell meghatározniuk, és biztosítaniuk kell a koordinációt az érintett szereplők – köztük a nemzeti doppingellenes szervezetek (ADO-k), a nemzetközi sportági szövetségek (IF-ek) és a nemzeti szövetségek – között.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ Határozzák meg az oktatásért operatív szinten felelős szereplőket a WADA 2027-es nemzetközi oktatási szabványában meghatározottak szerint
- ✓ Biztosítsák a koordinációt a NADO-k, az IF-ek és a nemzeti érdekelt felek között, a WADA 2027-es nemzetközi oktatási szabványában meghatározottak szerint

A korai és hozzáférhető oktatás biztosítása

Az oktatásnak a szankciót követő első érdemi kapcsolatot kell jelentenie a doppingellenes rendszerekkel. Ehhez meg kell határozni a legfontosabb célcsoportokat, és biztosítani kell, hogy a sportolók és támogató személyzetük időben és hozzáférhető módon kapjanak információt.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ Általánosságban véve biztosítani kell a korai doppingellenes oktatást a belépési pontokon, a WADA 2021. évi nemzetközi oktatási szabványában meghatározottak szerint
- ✓ Az oktatást kiterjeszteni a sportolók támogató személyzetére is, a WADA 2027. évi nemzetközi oktatási szabványában meghatározottak szerint
- ✓ A szankciót követően korai doppingellenes oktatást kell biztosítani

A sportolók jogainak és az eljárásoknak a jobb megértése

Az interjúkból kiderül, hogy a sportolók túlterhelteknek érezték magukat a jogi bonyolultság miatt, bizonytalanok voltak jogaik és lehetőségeik tekintetében, és nem érezték, hogy támogatást kapnának az eljárás során. A sportolók gyakran nehezen értették meg a jogaikat és kötelezettségeiket a doppingellenes eljárások keretében.

SPORTOLÓI VÉLEMÉNY

„Szerződtem egy ügyvédet... az volt az első pillanat, amikor megnyugodtam.”

Ez rávilágít a világos, érthető kommunikáció és tájékoztatás fontosságára, különösen a jogi eljárásokkal és elvárásokkal kapcsolatban, valamint a szankció kezdetén.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ Ismertetessék a sportolók jogait az eljárás korai szakaszban (azaz közvetlenül az értesítést követően)
- ✓ Korai szakaszban (azaz közvetlenül az értesítés után) nyújtsanak világos, érthető magyarázatot az eljárásokról

A sportolók véleményének beépítése az oktatásba

Mind az interjúk, mind a World Café-megbeszélések hangsúlyozzák annak fontosságát, hogy elmozduljunk a ráerőltetett oktatástól. A sportolók erőteljesen kifejezték azt a vágyukat, hogy meghallgassák őket, hogy hozzájárulhassanak a rendszer fejlesztéséhez saját tapasztalataik alapján. Az oktatásnak ezért aktívan be kell építenie a sportolók perspektíváit és élettapasztalatait, ideértve – ahol indokolt – valós eseteket, reflexiókat és tanulási történeteket is. Az oktatást a sportolókkal közösen kell kidolgozni, és ahol csak lehetséges, tükröznie kell a sportolók perspektíváit és tapasztalatait.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ A sportolók szemszögének beépítése az oktatás tervezésébe
- ✓ A sportolók tapasztalatainak felhasználása tanulási eszközként

Párbeszédese tanulási formák bevezetése

A társak közötti tapasztalatcsere értékes tanulási megközelítés. A strukturált, társak közötti formák biztonságos teret biztosíthatnak a párbeszédhez, a reflexióhoz és a közös megértéshez.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ Párbeszédese tanulási formák kialakítása
- ✓ A sportolók közötti párbeszéd elősegítése

A kulcsszereplők kommunikációs képzése

A képzés szükségességét a választott bírók, a jogi egységek és a doppingellenőrzési tisztviselők (DCO) esetében is megállapították. A szervezetek képzést nyújthatnak a következő témákban:

- kommunikáció
- sportolókkal való interakció
- a folyamat érthető magyarázata

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ A kulcsszereplők képzése a kommunikáció és a sportolókkal való együttműködés terén
- ✓ Egyszerű útmutató anyagok kidolgozása (pl. „Hogyan értesítsünk egy sportolót vagy más személyt egy feltételezett doppingellenes szabályszegésről”)

GYAKORLATI TANULSÁG

A kis javulások – mint például a világosabb kommunikáció, a pontosan meghatározott felelősségi körök és a korai bevonás – azonnali hatással lehetnek a sportolók megértésére és bizalmára.

6. Középtávú ajánlások (rendszerfejlesztés)

A középtávú intézkedések az oktatási rendszereken belüli struktúrák, a minőség és a következetesség megerősítésére összpontosítanak.

A sportolóközpontú oktatási értékelés felé

A résztvevők hangsúlyozták, hogy a szabályok betartására irányuló ellenőrzésről át kell térni olyan értékelési megközelítésekre, amelyek tükrözik a sportolók szempontjait. Az oktatást relevanciája, hozzáférhetősége és gyakorlati hatása alapján kell értékelni.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ Sportolóközpontú értékelési megközelítések bevezetése
- ✓ A sportolók visszajelzéseinek beépítése az oktatás értékelésébe

Az érdekelt felek strukturált bevonásának kialakítása

Az oktatási rendszereknek be kell építeniük a sportolók képviselőinek strukturált bevonását, beleértve a különböző szövetségek szempontjait is. Ez növeli a relevancia szintjét és erősíti a bizalmat az oktatási folyamatokban.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ A sportolók képviselőinek bevonása az oktatás irányításába
- ✓ Szövetségeken átívelő értékelő csoportok létrehozása

Az oktatási anyagok következetességének és hozzáférhetőségének biztosítása

Az egymásnak ellentmondó üzenetek kihívásként kerültek azonosításra. A közös terminológia és a hozzáférhető anyagok használatának javítása (a WADA ISE iránymutatásai szerint) hozzájárulhat ahhoz, hogy az oktatás minden kontextusban koherens és érthető legyen.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ Biztosítani kell a tananyagok közötti szemantikai következetességet
- ✓ Az oktatási források hozzáférhetőségének javítása

A megelőző oktatás erősítése

Az interjúkból kiderül, hogy a sportolók jelentős része – különösen a nem szándékos doppingvétségek esetében – úgy vélte, hogy a szabálysértések jobb és relevánsabb felvilágosítás révén megelőzhetők lettek volna. A sportolók kifejezetten rámutattak a táplálékkiegészítőkkel kapcsolatos ismeretek hiányára, az antidopping-programok korlátozott megértésére, valamint az edzőkre vagy más külső tanácsokra való túlzott támaszkodás kockázatára.

SPORTOLÓK VÉLEMÉNYE

„A jobb ismeretek... nagy változást hoznának.”

A megelőző oktatásnak ezért gyakorlatiasnak és kontextusfüggőnek kell lennie, a valós döntéshozatali helyzetekre kell összpontosítani, és úgy kell kialakítani, hogy támogassa a független és tájékozott döntéshozatalt.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ A megelőző oktatás tartalmának erősítése
- ✓ A valós életbeli döntéshozatali helyzetek kezelése

A rendszerben részt vevő valamennyi szereplő oktatásának támogatása

A megbeszélések egyik legfontosabb üzenete az volt, hogy az oktatás nem korlátozódhat a sportolókra. A fentiekben vázolt, a kommunikációval kapcsolatos jobb képzéshez kapcsolódóan a rendszer egészére kiterjedő, következetes megközelítés biztosítása érdekében szélesebb körű szereplőket kell bevonni, beleértve a doppingellenőrző tisztviselőket, a támogató személyzetet és a szervezeti munkatársakat is.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

- ✓ Az oktatás bevezetése az összes érdekelt fél szintjén
- ✓ Gondoskodni kell arról, hogy minden kulcsfontosságú szereplő hozzáférjen a személyre szabott képzéshez

TUDNIVALÓK

Az oktatás akkor a leghatékonyabb, ha az egész doppingellenes rendszerben megvalósul, és nem korlátozódik kizárólag a sportolókra.

7. Hosszú távú ajánlások

A hosszú távú intézkedések arra összpontosítanak, hogy az oktatást a sportrendszerek központi és fenntartható elemévé tegyék.

Az oktatás beépítése a szakmai és akadémiai pályákba

A résztvevők azt javasolták, hogy a doppingellenes oktatást építsék be az akadémiai programokba és a szakmai képzési struktúrákba, biztosítva ezzel a sportág-specifikus kezdeményezéseken túlmutató, hosszú távú integrációt.

JAVASOLT IRÁNYVONALAK

- ✓ Akadémiai szintű antidopping-oktatás kidolgozása
- ✓ Beépítés a szakmai képzési pályákba

Oktatói képzési programok kidolgozása

A kapacitásépítéshez strukturált megközelítésekre van szükség a tudásátadás terén. Az oktatóképző programok hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az oktatás különböző kontextusokban is skálázható és fenntartható legyen.

JAVASOLT IRÁNYVONALAK

- ✓ Oktatóképző struktúrák létrehozása
- ✓ Kapacitásépítés és együttműködés kialakítása nemzeti és nemzetközi szinten

A sportolók fejlődésének előmozdítása a szabályok betartásán túl

Amint az ISE 2027-ben is szerepel, az oktatásnak nem csupán a szabálysértések megelőzésére kell irányulnia, hanem a sportolók szélesebb körű fejlődésének támogatására is. Az interjúkból kiderül, hogy sok sportoló küzdött identitásvesztéssel, nem rendelkezett alternatív karrierlehetőségekkel, és nehézségekkel szembesült a sportból való átállás során.

Az oktatás ezért kulcsfontosságú szerepet játszhat a következők támogatásában:

- az önmenedzsment és a döntéshozatal
- az értékek és az integritás
- a sporton túli identitás
- hosszú távú reziliencia

JAVASOLT IRÁNYVONALAK

- ✓ Az életvezetési készségek és az önmenedzsment beépítése az oktatásba
- ✓ A sportolók önállóságának és rugalmasságának előmozdítása

Közös tudásrendszerek fejlesztése

A fenntartható oktatáshoz hozzáférhető és megosztott erőforrásokra van szükség. Az oktatási anyagokhoz kapcsolódó tudásbázisok létrehozása elősegítheti a következetességet és a hosszú távú használatot.

JAVASOLT IRÁNYVONALAK

- ✓ Központosított tudásforrások fejlesztése
- ✓ A hosszú távú hozzáférhetőség és megosztás biztosítása

Az ösztönzők összehangolása a hatékony oktatással

A résztvevők javasolták olyan mechanizmusok feltárását, amelyek az erőforrásokat vagy a finanszírozást az oktatási programok minőségéhez és hatékonyságához kötik, ösztönözve ezzel a hosszú távú elkötelezettséget.

JAVASOLT IRÁNYVONALAK

- ✓ Az oktatás hatékonyságához kapcsolódó finanszírozási modellek feltárása

HOSSZÚ TÁVÚ PERSPEKTÍVA

Az oktatásnak nem csupán a szabályok betartásához kell hozzájárulnia, hanem olyan erősebb, ellenállóbb sportolók kialakításához is, akik képesek tájékozott és független döntéseket hozni.

8. Rendszerkockázatok

Az oktatási megközelítések javítása nélkül a kockázatok a következők:

- a sportolók körében továbbra is hiányzik a jogok és kötelezettségek gyakorlati megértése
- megelőzhető doppingellenes szabályszegések
- a doppingellenes küzdelem iránti bizalom csökken
- az oktatás minősége egyenlőtlen
- a viselkedésváltozásra irányuló lehetőségek (ahol indokolt lett volna) kihasználatlanok maradnak

9. Főbb ajánlások

A fenti bizonyítékok, elméleti megközelítés és szakaszos ajánlások együttesen egy egyértelmű következtetésre vezetnek: a szankcionált sportolók oktatását strukturált, sportolóközpontú és rendszer szintű felelősséggént kell értelmezni. Az alábbi ajánlások ezeket a felismeréseket gyakorlati prioritásokká alakítják át a politika és a végrehajtás szempontjából.

1. kiemelt ajánlás: Olyan sportolóközpontú oktatási megközelítéseket kell kidolgozni, amelyek a valós tapasztalatokra és a gyakorlati megértés igényeire reagálnak, ahelyett, hogy kizárólag a szabályok betartására irányuló üzenetekre támaszkodnának.

2. kiemelt ajánlás: Az oktatást a sportolói pályafutás egészén átívelő, folyamatos és rendszer szintű felelősséggént kell beépíteni, ahelyett, hogy azt egyetlen pillanatban megvalósuló, elszigetelt beavatkozásként kezelnék.

3. kiemelt ajánlás: A relevancia, a hitelesség és a bizalom javítása érdekében integrálják a sportolók – beleértve a szankcionált sportolókat is – szempontjait az oktatási intézkedések tervezésébe, megvalósításába és értékelésébe.

4. kiemelt ajánlás: Az oktatást úgy kell megtervezni, hogy támogassa mind a megelőzést, mind a rehabilitációt, beleértve a jogok, a felelősségek, a döntéshozatal, az önreflexió és – adott esetben – a viselkedésváltozás megértését.

5. kiemelt ajánlás: Határozzanak meg egyértelmű felelősségi köröket és koordinációs mechanizmusokat a nemzeti doppingellenes szervezetek (ADO-k), a nemzetközi sportági szövetségek (IF-ek), a nemzeti szövetségek és más releváns szereplők között, hogy biztosítsák a következetes és hozzáférhető oktatási szolgáltatásokat.

6. kiemelt ajánlás: A hosszabb távú rendszerfejlesztés alapjaként prioritásként kezeljék a reális, rövid távú végrehajtási lépéseket, ideértve a világosabb kommunikációt, a korábbi bevonást és a hozzáférhetőbb oktatási forrásokat.

10. Hozzájárulás a további fejlesztéshez

Ezek az ajánlások koncepcionális és gyakorlati alapot nyújtanak a szankcionált sportolók számára kidolgozott strukturált oktatási programok továbbfejlesztéséhez. A jelenlegi bizonyítékalapot olyan kezdeti iránymutatásokká alakítják át, amelyek támogathatják a reflexiót,

a szakpolitikai párbeszédet és a korai végrehajtást, ugyanakkor elismerik, hogy a tudás, a gyakorlat és az érdekelt felek bevonásának fejlődésével további finomításra lesz szükség. Ebben az értelemben az ajánlások nem végleges modellként szolgálnak, hanem javasolt alapként a doppingellenes programok keretében megvalósuló, koherensebb, relevánsabb és hatékonyabb oktatási intézkedésekhez.

További fejlesztésre szánt javasolt keretként céljuk azoknak a kulcsfontosságú területeknek a meghatározása, amelyekre figyelmet kell fordítani ahhoz, hogy a szankcionált sportolók számára nyújtott oktatás túllépjen a széttagolt vagy kizárólag a szabályok betartására irányuló megközelítéseken. Ide tartozik a felelősségi körök tisztázásának szükségessége, a hozzáférhetőség javítása, a sportolókra összpontosító tervezés megerősítése, az oktatás rendszerbe való beágyazása, valamint annak biztosítása, hogy az oktatási intézkedések mind a megelőzés, mind a rehabilitáció igényeire reagáljanak. Ezáltal az ajánlások támogatják a szervezeteket abban, hogy egy jobban összehangolt modell felé haladjanak, amelyben az oktatást nem a szankcionálás kiegészítő elemének, hanem a tisztességes és hatékony doppingellenes gyakorlat központi elemének tekintik.

Céljuk, hogy iránymutatást nyújtsanak a gyakorlati megvalósításhoz a nemzeti doppingellenes szervezetek (ADO) és a szövetségek szintjén, támogassák az érdekelt felek közötti összehangolást, és hozzájáruljanak egy részletesebb és működőképesebb oktatási keretrendszer kidolgozásához a projekt következő fázisaiban. Tekintettel a résztvevők széles körére – beleértve a sportolókat, a támogató személyzetet, a doppingellenes szervezeteket, a jogi szereplőket és a sportirányító testületeket – egy egyértelműbb, közös keretrendszer segíthet csökkenteni az inkonzisztenciákat, javítani a koordinációt, és átláthatóbb alapot teremteni a jövőbeli fejlesztésekhez.

Fontos, hogy a további fejlesztések a rendszer szintjén is erősítsék a nyomon követés, az értékelés és a tanulás kapacitásait. Jelenleg a szankcionált sportolók számára nyújtott oktatást gyakran általános igényként emlegetik, de ritkábban dokumentálják oly módon, hogy a szervezetek fel tudják mérni, ki részesül oktatásban, milyen típusú oktatást nyújtanak, mikor történik az oktatás, és hogy azt hozzáférhetőnek, relevánsnak és hasznosnak tartják-e. Egy hatékonyabb rendszerhez szükség van a sportolói pályafutás során nyújtott oktatás jobb nyomon követésére, beleértve a szankció bejelentésekor, a szankció ideje alatt, valamint az esetleges visszailleszkedés előkészítése során nyújtott oktatást is. Az ilyen információk támogatnák a minőség javítását, lehetővé tennék a különböző környezetek közötti összehasonlítást, és segítenének azonosítani, hol vannak még hiányosságok a szolgáltatásnyújtásban vagy a hozzáférésben.

Ehhez kapcsolódó prioritás az oktatás hatására vonatkozó szilárdabb bizonyítékok kidolgozása. A jövőbeli munkának ezért olyan szisztematikusabb megközelítéseket kell támogatnia, amelyekkel értékelhető, hogy az oktatás hozzájárul-e a jogok és kötelezettségek jobb megértéséhez, a doppingellenes eljárásokban való jobb eligazodáshoz, a zavarok csökkentéséhez, a tájékozottabb döntéshozatalhoz, valamint – adott esetben – az érdemi önreflexióhoz és a viselkedésváltozáshoz. Ez különösen fontos, ha az oktatást nem csupán formális követelményként, hanem a megelőzés, a rehabilitáció és a bizalomépítés lényeges elemeként kívánjuk kezelni. Ebben az értelemben a jobb nyomon követés és értékelés egy jobb oktatási rendszer rendszerszintű feltételei, amelyek lehetővé teszik a szervezetek számára, hogy

ne csak azt értékeljék, hogy az oktatás megvalósul-e, hanem azt is, hogy a tervezett módon működik-e.

Ezt az ajánláscsomagot ezért inkább iteratív hozzájárulásként kell értelmezni, mintsem végpontként. A projekt későbbi fázisai építhetnek rá azáltal, hogy tesztelik a gyakorlati alkalmazhatóságot, meghatározzák a végrehajtási prioritásokat, tisztázzák a minimumszabványokat, és tovább pontosítják, mely oktatási elemek legyenek kötelezőek, ajánlottak vagy a kontextustól függőek. A jövőbeli fejlesztéseket tovább erősíthetik a sportolóktól érkező további visszajelzések, az összehasonlító szakpolitikai tanulás, valamint a megélt tapasztalatok folyamatos beépítése az oktatás tervezésébe és értékelésébe.

Ily módon az ajánlások nem csupán a közvetlen vitához és finomhangoláshoz járulnak hozzá, hanem a szankcionált sportolók számára kidolgozandó, részletesebb, működőképesebb és bizonyítékokon alapuló oktatási keretrendszer hosszú távú fejlesztéséhez is. Végző soron értékük abban rejlik, hogy segítik a doppingellenes és sportszervezeteket abban, hogy az oktatást a rendszer folyamatos felelősségének tekintsék – amely támogatja a megértést, a méltányosságot, a megelőzést, a rehabilitációt és a bizalmat a sportolói pályafutás teljes időtartama alatt. A jövőbeli kutatások irányaként a hatókört kiterjeszthetnék a sportolók tágabb személyes környezetére, beleértve a sportolókat támogató személyzetet, a szülőket és a sportorvosokat is, hogy a projekt következő fázisaiban ezekre a csoportokra vonatkozó célzott szakpolitikai ajánlásokat lehessen kidolgozni.